

Podsumowanie wydarzeń z roku 2024, w jakich uczestniczyli członkowie MSH i GRH Strzelcy im. 31 pSK.

W 2024 roku członkowie Mszczonowskiego Stowarzyszenia Historycznego i Grupy Rekonstrukcji Historycznej STRZELCY im. 31 pSK uczestniczyli w 80 wydarzeniach. Wśród nich było: 9 inscenizacji historycznych (4 odwołujące się do wydarzeń z roku 1863, 3 pierwszowojenne, 1 nawiązująca do wojny obronnej 1939 roku i 1 ukazująca dzieje żyrardowskiego strajku szpularek), 15 rajdów, marszów, wieczornic i dioram historycznych, 10 lekcji historii dla młodzieży szkolnej, 9 wart honorowych, 1 sesja zdjęciowa, 19 wyjazdów o charakterze turystyczno – historycznym oraz 17 innych wydarzeń (w tym uczestnictwa w obchodach Świąt Narodowych, rocznic, a także oprawach historycznych przy uroczystościach religijnych).

W październiku Stowarzyszenie doznało bolesnej straty - 30.10. odszedł na wieczną, rekonstrukcyjną wartę Śp. Grzegorz Witkowski. Jego pogrzeb odbył się 9.11. w kościele parafialnym w Adamowiźnie. Rekonstruktorzy z GRH STRZELCY zaciągnęli wartę przy urnie z prochami Zmarłego, a członkowie Mszczonowskiego Stowarzyszenia Historycznego utworzyli przed świątynią szpaler, trzymając w dłoniach herbaciane róże. Grzegorzu, spoczywaj w pokoju.

***

Szczegółowe, roczne podsumowanie przeprowadzonych działań należy rozpocząć od opisu realizacji dużego projektu, zrealizowanego przy wsparciu środków z GKRPA Mszczonów.

Mszczonowskie Stowarzyszenie Historyczne w ramach **projektu o nazwie „Rekonstrukcyjna przygoda z historią antidotum na wirtualne (i nie tylko) uzależnienia, czyli jak zaszczepić w młodzieży prawdziwą pasję”**, przeprowadziło w 2024 roku szereg przedsięwzięć, pozwalających na rozwijanie przez miejscową młodzież zainteresowań związanych z historią i promowanie wśród niej postaw patriotycznych, a przez to _skutkujące odciąganiem młodych mieszkańców Ziemi Mszczonowskiej od uzależnienia cyfrowego (behawioralnego) oraz upowszechniające zdrowy styl życia i zapobiegające tym samym przed sięganiem przez uczestników programu po różnego rodzaju używki. Projekt ten był realizowany przy wsparciu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W jego ramach zorganizowano m.in. „I Rajd śladami Kresowej Brygady Kawalerii”, nawiązujący do wydarzeń z okresu wojny obronnej 1939 roku, a

konkretnie Bitwy Osuchowskiej 11.09.1939 roku, zakończonej szarżą ułańską, która przerwała niemiecki pierścień okrażenia. Kolejnymi działaniami MSH zrealizowanymi przy wsparciu Komisji był cykl pasyjny, którego corocznym zwieńczeniem jest inscenizacja *Męki Pańskiej* w Lutkówce, lekcje historii w miejscowych szkołach, a także inne działania edukacyjne i promujące wiedzę o lokalnej historii.

Tradycyjna zbiórka funduszy na rzecz ratowania zabytków cmentarzy, zlokalizowanych na terenie gminy Mszczonów przyniosła w 2024 roku rekordowy efekt w postaci kwoty – 14 660,48 zł., 2 euro i 500 lirów włoskich (waluta historyczna). Zbiórki przeprowadzono na dwóch mszczonowskich cmentarzach - „starym” (1 702,53 zł.) i „nowym” (9 229,77 zł.) oraz na cmentarzu w Osuchowie (3 728,18 zł., 2 euro i 500 lirów włoskich (waluta historyczna)). Członkowie MSH i GRH kwestowali w Mszczonowie na renowację grobów rodzinnych Braneckich i Wilskich (mogiła szlacheckiej rodziny Wilskich znajduje się przy północnej alejce starego cmentarza, zaś grób fabrykantów Braneckich, zlokalizowany jest przy zachodnim murze nowego cmentarza). Wolontariusze (rekonstruktorzy i członkowie MDP Osuchów) na cmentarzu w Osuchowie kwestowali natomiast na renowację osuchowskiej mogiły rodziny Wilskich. Należy dodać, że wykorzystując środki pozyskane podczas zbiórki 2023 roku odrestaurowane zostały w roku 2024 nagrobki: śp. Franciszka Lipki, śp. Ludwika z Redowskich Kowalskiej - „obywatelki Mszczonowa” (lok. centrum nowego cmentarza), a także odtworzony został krzyż na nagrobku rodziny Wilskich (lok. Na starym cmentarzu w Mszczonowie).

Olbrzymim zaszczytem dla członków mszczonowskiej GRH była **służba w dniu 4 sierpnia 2024 roku podczas uroczystości 350-lecia obecności Matki Bożej na Mazowszu w cudownym wizerunku Matki Bożej Świętorodzinnej**. Na terenie klasztoru w Miedniewicach mszczonowianie pełnili ją wraz z przyjaciółmi ze Stowarzyszenia "Inicjatywa Ziemi Bolimowskiej.

Członkowie MSH uczestniczyli w **obchodach Świąt Narodowych w Mszczonowie** (3.05. i 11.11., a także w trakcie miejscowych obchodów rocznicowych- wybuchu Powstania Styczniowego 1863, Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych, wybuchu Powstania Warszawskiego`44, wybuchu wojny obronnej 1939 roku oraz Bitwy Mszczonowskiej`39.

Rekonstruktorzy stworzyli **oprawę historyczną dla I mszczonowskiego Biegu Tropem Wilczym** (1.03). Przed 1 listopada

zrealizowali akcję „Biało – czerwona dla Bohatera”, dekorując na lokalnych cmentarzach mogiły żołnierskie wstęgami w barwach narodowych. Uczestniczyli w mszczonowskiej Nocy Muzeów (18.05.). Zaciągnęli warty honorowe przy Grobie Pańskim w kaplicy pw. Świętego Ojca Pio w Mszczonowie i wzięli udział w pierwszym mszczonowskim Marszu Świętych (31.10.).

W ramach obchodów **110 rocznicy wybuchu I wojny światowej** członkowie MSH i GRH pamiętali o zapaleniu zniczy pamięci w miejscach pochówku żołnierzy Wielkiej Wojny, jakie znajdują się na terenie gminy Mszczonów, a także wzięli udział w trzech inscenizacjach historycznych (nawiązujących do wydarzeń z tego okresu), zorganizowanych w: Bolimowie (8.06., 22.12.) i Brzustowie (22.10.).

Mszczonowscy pasjonaci historii zaznaczyli swą obecność także podczas jakże **znaczących wydarzeń o charakterze historycznym i patriotycznym w Warszawie**: Marszu Żołnierzy Wyklętych (1.03.), Marszu Niepodległości (11.11.) oraz obchodach rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (13.12. - miejsce organizacji Muzeum przy ulicy Rakowieckiej).

Warto zaznaczyć, że przedstawiciele GRH zaangażowali się również w działania **humanitarne, jakie nastąpiły po wrześniowej powodzi na Dolnym Śląsku**. Włączyli się w zbiórki na rzecz powodzian, a także w organizację Mszczonowskiego Konwoju Humanitarnego, jaki 24.09. udał się do dotkniętego żywiołem Łądka Zdroju.

Zrekonstruowany wóz pancerny wz.34, jaki jest własnością MSH w roku 2024 otwierał tegoroczny pochód patriotyczny podczas mszczonowskich obchodów Święta Narodowego 11.11., a także uczestniczył w Rajdzie Śladami Strzelców Kaniowskich po Puszczy Kozienickiej (21-22.09.), I Rajdzie Śladami Kresowej Brygady Kawalerii w Osuchowie (3.11.) i został zaprezentowany na dioramie historycznej w Mińsku Mazowieckim (23.06.). Drugi stowarzyszeniowy pojazd historyczny (samochód Renault) został w listopadzie przekazany do specjalistycznego warsztatu mechaniki pojazdowej w celu przeprowadzenia prac renowacyjnych i być może swą premierę na polach rekonstrukcyjnych będzie miał już w roku 2025.

Na zakończenie podsumowania rocznej aktywności warto wspomnieć, że członkowie Stowarzyszenia i Grupy Rekonstrukcyjnej odwiedzili w roku 2024 wiele ciekawych miejsc, związanych z historią naszej Ojczyzny. Wyjazdy oprócz walorów edukacyjnych miały też

charakter turystyczny. Polska obfituje w niesamowitą ilość niezwykle interesujących zabytków, a także atrakcje przyrodnicze. Na strzeleckim szlaku znalazły się: Gorce (9-11.01.), Zakopane(25-27.01.), Katowice - Wadowice (28-29.01.) Częstochowa (1.02.), Lublin (19.04.), Podlasie (23-26.05.), Rogoźno (9.06.), Białystok (16.06.), Tykocin (6.07.), Święty Krzyż (24.07.), Sandomierz (13.10.), Góry Świętokrzyskie (7-8.11.), Gdańsk (12-14.11.), Kazimierz Dolny (28.11.), Bieszczady (6-8.12.), Inowrocław (28.12.) i Czarnolas (29.12.).